

H. F. Dahls mørke kilder

104141

Av Hans Rustad

Tirsdag 14. februar 1989 **Aftenposten**

En artikkel har stått å lese i Dagbladet. Datoen var 8. februar. Forfatter er Hans Fredrik Dahl. Med sin epistel, «Forstår vi nå?», har han skrevet sitt navn inn i norsk kulturdebatt på en måte som sent vil bli glemt. Han har greid noe som det i tidligere tider sto en viss skrekk av: Han har reist en nidstang over sitt eget navn.

H. F. Dahl har med sin artikkel gitt et bidrag til brannstifterne. Hans ærend er å delegitimere ikke bare Israels rett til å eksistere, men også jødene. For å begrunne dette tyr han til historieforkalskning i en grad som man ellers må gå til nynazistiske eller såkalt revisjonistiske skoler for å finne maken til.

Dahl har bemerket at tre norske embedsmenn har trukket sammenligninger mellom israelske soldater og nazistene:

«Det hele minner dem om tysk framferd i Norge. Det vil si, det gjør det nettopp ikke. For refrenget i de norske embedsmenns anklager er at selv tyskerne ikke opptrådte slik, den gang. De lot demonstrerende ungdommer arrestere, ikke slås ned eller drepes på stedet. Selv Hitlers tropper unnlot å skyte med skarpt inn i flokker av steinkastende skolebarn. Og hva gjorde Wehrmacht dersom norske nazister begikk overgrep mot sivile: De toet sine hender inntil et visst punkt. Men ikke så langt som israelerne idag toer sine mot å gripe inn mot Den sør-libanesiske armés brutaliteter overfor lokale sivile, deriblant kvinner, barn og gamle. Selv om altså israelerne har en helt annen kontroll over SKA enn Wehrmacht hadde over NS.»

Linjene er skrevet av en historiker med okkupasjonstiden som fagfelt. Goebbels sa som kjent: Skal du lyve, så gjør det stort.

I det hele tatt å antyde at tyskerne la bånd på seg av humanitære hensyn, eller at de viste avmakt overfor NS, er et misbruk av det norske språk som vi hittil har blitt spart for på denne siden av 1945. For Dahl vet med sitt hode, som alle skolebarn har visst til denne dag, at nazistenes metoder var den totalitære stats samarbeide hvor de hadde noe å hente, så gradvis utpressing, og en hensynsløs undertrykkelse når motstanden meldte seg. Nordmenn erfarte noe nytt den gang: at en stat kunne oppføre seg lovlost, at ingen av sivilisasjonens prinsipper var bindende.

Når man leser disse linjer og tenker på Viggo Hansteen og Rolf Wickstrøm, på Telavåg og Morset-familien, — og på de kunstnere som uttrykte det som lang-

Hans Fredrik Dahl har gjort et forsøk på å forklare sionismen som en storsinnet sympati som følge av nazistenes utryddelser av jødene. Kronikkforfatteren mener at det er sjelden man støter på maken til historieforkalskning.

(Foto: Jørn H. Moen)

somt gikk opp for oss: Inger Hagerup, Nordahl Grieg og Arnulf Øverland, da skjøner man at Dahls stykke skrift er et angrep ikke bare på jødene, men på dem som ga sitt liv for den friheten som ikke er noen selvfølge.

Skjøner vi det, så skjøner vi kanskje også at det mest nedrige ved Dahls skrift er hans angrep på jødene.

Dahl ser Israels legitimitet tuftet på et eneste historisk faktum: krematoriene. De var det som sikret at jødene fikk sitt nasjonale hjemland:

«Uten slike sympatibølger er det også utenkelig at Israel noen gang var blitt til. Så mye grums og dunkle gjerninger lå bak jødernes ekspansjon i Palestina, at deres moralske krav på egen stat, sto mer enn svakt, for å si det mildt. Men Hitlers og Himmlers mekaniserte sluttløsning for halve verdens jødedom gjorde situasjonen etter 1945 blank og ny.»

«Ikke minst i Europas små, vestlige land vant jødene en sympati som tilga alt. Snikinnvandring, terrorisme, mord på FN-delegerte — alt slik oppløste seg som mindre vesentlig...»

«Ganske særlig kunne sympatien for jødene blomstre forbeholdsløst i land som Norge, som i sitt offentlige liv var helt uvitende om Palestinas skjebne i de avgjørende 1920- og 30-åra.»

«Den storstilte illegale innvandring, trakasseringen av araberne, voldsbruket, selvtekten: Alt dette pekte mot århundrets store tragedie. Men verden lukket øynene. Dette var jo britenes problem. I Norge lukket alle øynene.»

Skal man ramme jødene, skal man snu deres mest følelsesbelagte ord mot dem: «Men verden lukket øyne-

ne.» For hva? Jo for «århundrets store tragedie», den jødene selv har produsert. Dahl har lånt setninger som selv de med det mest overfladiske kjennskap til holocaust må kjenne igjen. Man hører hvordan hesteskoene treffer.

Hans kunnskaper er det verre med. Myten om at jødene har krematoriene å takke for sitt hjemland, er en gjenganger. Den er skummel fordi den nettopp kan brukes i det ærend Dahl er ute i: Jødene er Vesten takk skyldig, de eksisterer så å si på vår nåde, og eksistensberettigelsen kan når som helst trekkes tilbake. Det er nettopp det Dahl gjør: Han står med stoppeklokken i hånden, og sier det er stengt.

Ingen benekter at kunnskapen om holocaust var en medvirkende faktor ved opprettelsen av den jødiske stat. Men denne sympatien Dahl snakker om, var like meget uttrykk for Vestens dårlige samvitighet fordi den hadde latt jødene seile sin egen sjø under krigen. Hva verre er, som i Storbritannias tilfelle: hindret dem i å slippe ut av det okkuperte Europa. Dahl må vite at engelsmennene holdt immigrant-skipene tilbake, utøvet press på Tyrkia for ikke å la synkeferdige skip få seile videre, og saboterte alle forsøk på å få organisert et effektivt redningsarbeide, selv blant jøder truet av utryddelse. Rapportene om holocaust ble følgelig bevisst og systematisk undertrykket.

I Palestina var det araberne som representerte overmakten. I 1929 masakererte de religiøse jøder i Hebron som hadde levd i området i århundreder. I 1936 begynte oppstanden, og engelsmennene valgte side: De ønsket ikke å antagolisere arabervædenen og skar immigrasjonen ned til et minimum.

Dahl skriver om dette: «I 1936-39 reiste araberne et fortvilet opprør mot sionistenes langsomme kvelertak.»

Jødernes desperate flukt fra Europa i 30-årene og under krigen, (hvem var det som ble kvalt?) blir til «snik-innvandring», et effektivt låneord fra dagens fremmedfiendtlige innvandrerdébat.

Nazistene sa: Ikke gjerningsmannen, men offeret bærer skylden.

Det er ord Dahl må ha lagt seg på minne. For ifølge ham skjønte ikke verden hvor de virkelig skjebnesvangre begivenheter fant sted i 30-årene. Den spanske borgerkrig var et sidespor! «I stedet var alle magnetisk opptatt av Spania, tildels ut fra helt fordreide premisser. Man trodde det var konflikten som pekte framover, og viste verden skjebneveien.»

Dermed greier Dahl også å gi et indirekte spark til de politisk mest klarsynte blant intellektuelle og arbeidere, som var villig til å sette livet inn på å stoppe fascismen. George Orwell, Arthur Koestler, Octavio Paz, W. H. Auden — de skjønte ikke hva som foregikk!

For den spanske borgerkrig var ikke forspillet til århundrets katastrofe, slik disse uopplyste hoder trodde.

«Da den arabiske oppstand ebbet ut i 1939, var Palestina beseglet som vårt århundres katastrofeområde, dømt til å fornye sine interne tragedier generasjon etter generasjon.»

Denne profetiske lettvinhet stikker fullstendig under stol det viktigste ved jødernes selvstendighetsbestrebelse: Sionismen vokste frem i siste tredjedel av forrige århundre, fordi det liberale samfunn hadde vist seg ikke å akseptere jødene. Assimilasjonspolitikken brøt

Kan verdens jøder takke Hitler og Himmler for at de idag har en egen stat? Slike insinuasjoner finner kronikkforfatteren det påkrevet å arrestere okkupasjonshistorikeren Hans Fredrik Dahl for, etter Dahls utspill i den norske Midt-Østen-debatten i Dagbladet for noen dager siden. Hans Rustad er journalist og historiker med Holocaust som hovedfag.

sammen under vekten av krisetegn som ble stadig mer alarmende: fra pogromer i Russland, til Dreyfus-saken og det berømte «Jøde-mantallet» i den tyske hær. Sionismen var derfor jødernes forsinkede nasjonalisme, spesiell utifra jødernes egenartede historie, men ellers på linje med alle andre nasjonalistbevegelser i nyere tid.

Ved avslutningen av 1. verdenskrig lovet engelsmennene å innfri disse forhåpningene i Balfour-erklæringen. Forøvrig har det alltid bodd jøder i Palestina, og drømmen om Zion og Jerusalem har gjennom historien vært en av hovedpi-larene i jødisk tro. Derfor ble Palestina det naturlige målet for jødernes aspirasjoner.

Sionismen som legitim nasjonalisme, og Israels land som jødernes historisk-religiøse hjemland er bærebjelkene i staten Israel.

Det underligger Dahl, for hans ærend er å bevise at jødene kom «som tyver i natten», de stjal hva som ikke var deres (hva annet kan man vente av jøder?), og grunnen til at de likevel fikk sin stat, var ene og alene verdens storsinnet og medfølelse. «En sympati som tilga alt.»

De kan altså takke oss for sin eksistens. Engelskmennene gjorde ikke jobben sin da de satt med mandatet i politisk forstand. Idag er det vi som sitter med det moralske mandat. Skal vi trekke det tilbake? Dahl har svaret:

«Idag ser vi at den legitimiteten som nazismen ga jødene, fordømmer i møtet mellom fortid og framtid.»

Som Arnfinn Moland så treffende sa det sist høst i en kommentar til debatten mellom Dahl og Arne Skouen: Det er forskjell på å brenne for noe og å brenne andre for det.